

Aan de leden van de gemeenteraad Ridderkerk
T.a.v. de griffie

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlage(n): 2

Ons kenmerk: 115837
Contact: I. Jager
Doorkiesnummer:
E-mailadres: I.Jager@ridderkerk.nl
Datum: **25 NOV. 2014**

Betreft: Behandeling verordening en beleidsplan Wmo 2015 in de Commissie Samen Leven

Geachte Raadsleden,

Naar aanleiding van de behandeling van de verordening en het beleidsplan Wmo 2015 in de Commissie Samenleven van 13 november 2014 heeft de wethouder mevrouw T. Keuzenkamp- Van Emmerik toegezegd u te informeren over het vervolg van het proces en een aantal nog openstaande vragen schriftelijk te beantwoorden.

Proces

U heeft aangegeven dat u met het college in gesprek wil om het grensgebied tussen de beleidsregels en de verordening te verkennen. Dit betekende aanpassing van het raadsvoorstel. Het college heeft u inmiddels, via de griffie, het aangepaste raadsvoorstel toegestuurd.

Begin 2015 wordt gestart met een verkenning van het grensgebied tussen de beleidsregels en de verordening. Bij het bespreken van beleidsregels wordt steeds als specifiek onderwerp ook de gewenste bevoegdheden van de raad over dit onderwerp betrokken. Het college stelt voor begin 2015 een raadsbijeenkomst te houden waarin u een toelichting op de beleidsregels krijgt. Wij Inventariseren met u waar uw behoefte voor het vervolgproces ligt.

De door u benoemde belangrijke thema's zijn:

- Persoonsgebonden budget;
- Waardering mantelzorgers;
- Kwaliteitseisen;
- Eigen bijdrage algemene voorzieningen;
- Betrekken inwoners bij het beleid.

Zo nodig wordt daarna aan het eind van 2015 de Wmo-verordening gewijzigd. Het beleidskader dient hierbij als leidraad. Het Wmo-burgerplatform zal bij het proces betrokken worden.

Met u zal op de volgende momenten worden gecommuniceerd:

- Een maandelijks update door de wethouder van de actualiteiten.
- Eén keer per jaar een update van de Smart planning/ontwikkelagenda. Dit kan aanleiding zijn om de verordening of het beleidsplan aan te passen.
- De reguliere Planning en Control cyclus.
- Zo nodig Raadsinformatiebrieven over relevante thema's.

Betreft: Behandeling verordening en beleidsplan Wmo 2015 in de Commissie Samen Leven

Vragen

In de Commissie zijn de meeste vragen mondeling beantwoord. Hieronder worden alleen de nog openstaande vragen beantwoord.

1. In bijlage 1 is het door u gevraagde (huidige) protocol gebruikelijke zorg opgenomen. Dit wordt nog aangepast aan de laatste jurisprudentie en de wetwijziging Wmo en wordt opgenomen in de beleidsregels.
2. U heeft een aantal vragen gesteld over de planning van de beleidsregels en overige onderwerpen. Antwoord hierop vindt u in bijlage 2 Factsheet en ontwikkelagenda gemeente Ridderkerk. Hierin zijn in ieder geval de volgende onderwerpen opgenomen:
 - Privacy
 - Monitoring
 - Klachtenregeling
 - Vrijwilligerswerk/mantelzorg
3. Voor 1 januari 2015 moet in ieder geval het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 worden vastgesteld. Hierin staan o.a. de procedureregels, regels voor het persoonsgebonden budget, eigen bijdrage en waardering mantelzorgers. Daarnaast worden De beleidsregels Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Ridderkerk 2015 vastgesteld. Hierin staat een nadere uitwerking van de verordening met handvaten voor de uitvoerenden hoe hier mee om te gaan. Dit kan begin 2015 worden vastgesteld met terugwerkende kracht. Voor de uitvoeringspraktijk is het wenselijk om dit ook voor 1 januari 2015 te laten vaststellen door het college. Het college streeft er naar om beide voor 1 januari 2015 vast te stellen.
4. Als de VOG verklaring noodzakelijk wordt geacht voor een vrijwilliger wordt overwogen deze te vergoeden. Dit wordt in het op te stellen vrijwilligersbeleid meegenomen.
5. Tijdens het gesprek worden criteria voor het al dan niet verstrekken van de maatwerkvoorzieningen besproken. De criteria worden in de beleidsregels vastgelegd. Voorbeelden van criteria zijn:
 - Geen of onvoldoende regie op dagelijks leven;
 - Geen of onvoldoende vaardigheden algemeen dagelijkse levensverrichtingen;
 - Langdurig onvoldoende zelfredzaam;
 - Geen administratie kunnen doen;
 - Onvoldoende beheer eigen financiën.
6. Het college heeft overwogen om een apart telefoonnummer in te stellen voor burgers met vragen over de drie decentralisaties. Besloten is om dit niet te doen. Burgers kunnen in de gemeente het centrale nummer bellen en worden dan doorverbonden naar de juiste persoon. Dit voorkomt dat medewerkers langs elkaar heen werken en de burger tussen wal en schip valt.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

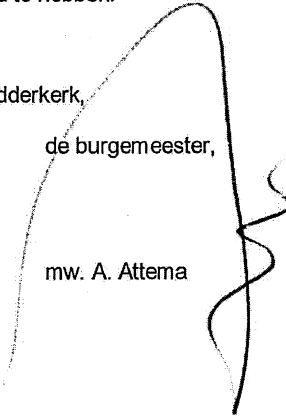
Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk

de secretaris,

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema

Betreft: Behandeling verordening en beleidsplan Wmo 2015 in de Commissie Samen Leven Pagina 3 van 5

Bijlage 1 Protocol gebruikelijke zorg 2014

NB dit wordt aangepast aan de huidige wetgeving en de laatste stand van de jurisprudentie

Wat is gebruikelijke hulp en zorg voor elkaar?

HUISHOUDEN

Doel hulp bij het huishouden

Hulp bij het huishouden bij een meerpersoonshuishouden is aangewezen wanneer belemmering van het maatschappelijk participeren van personen binnen een huishouden dreigt als gevolg van gezondheidsproblemen van degene die geacht wordt het huishouden over te nemen in het kader van de gebruikelijke zorg of de mantelzorg. Dit kan zich uiten in vervuiling (van de woning of van kleding), verwaarlozing of ontredde van zichzelf of van afhankelijke huisgenoten. Doel van de hulp bij het huishouden kan dan zijn: het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten ter ontlasting van de personen binnen het huishouden die voor de persoon met beperkingen zorgen, maar ook het ondersteunen bij het organiseren van het huishouden.

Wie is primair verantwoordelijk?

De personen die behoren tot het huishouden van een aanvrager die een beroep doet op de Wmo blijven altijd primair verantwoordelijk voor het functioneren van het huishouden. Dat betekent dat van alle personen binnen dat huishouden wordt verwacht dat, bij uitval van één van de leden van dat huishouden, gestreefd wordt naar herverdeling van de huishoudelijke taken.

Huishoudelijke taken: uitstelbaar en niet uitstelbaar

Onder huishoudelijke taken vallen zowel de uitstelbare als de niet-uitstelbare taken. Het verzorgen van gezonde kinderen valt ook onder huishoudelijke hulp.

Niet-uitstelbare taken zijn: maaltijd verzorgen, de kinderen verzorgen, afwassen en opruimen.

Wel-uitstelbare taken zijn: boodschappen doen, wasverzorging, zwaar huishoudelijk werk zoals stofzuigen, sanitair, keuken en bedden verschoneren.

Gebruikelijke zorg en mantelzorg?

Gebruikelijke zorg en mantelzorg zijn elkaar uitsluitende begrippen. Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden. Hierop bestaat geen aanspraak vanuit de AWBZ en Wmo.

Mantelzorg is die zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een persoon met beperkingen, door personen uit diens directe omgeving waarbij de zorg of hulpverlening direct voortvloeit uit de sociale relatie. Bij mantelzorg wordt de normale, gebruikelijke zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit aanmerkelijk overschreden. Mantelzorg vindt plaats op basis van vrijwilligheid. Dat wil zeggen dat de mantelzorger bereid is en in staat is deze zorg te leveren.

Op het moment dat de mantelzorger de zorg verleent in het kader van een Pgb, dat verstrekt is op grond van de AVBZ is hij/zij dan ook geen mantelzorger meer. Hij verricht de zorgtaken dan immers beroepsmatig.

Wat gebruikelijke zorg inhoudt, is beschreven onder 'opvang en verzorging van kinderen bij uitval van een van de ouders', 'bijdrage van kinderen aan het huishouden', 'persoonlijke verzorging volwassenen onderling' en 'gebruikelijke zorg voor kinderen per levensfase'. De term zorg is een ongelukkige keuze omdat gebruikelijke zorg het gehele huishouden behelst plus de praktische zorg voor kinderen. Lichaamsgebonden zorg tussen volwassenen onderling is doorgaans geen gebruikelijke zorg. De gebruikelijke zorg wordt overschreden als er meer dan twee uur per dag aan niet-uitstelbare taken wordt besteed. Men spreekt dan van mantelzorg.

Bij een vraag om hulp bij het huishouden ter ontlasting van de mantelzorger zal de Wmo-consulent onderzoeken in hoeverre de gebruikelijke zorg wordt overschreden.

Betreft: Behandeling verordening en beleidsplan Wmo 2015 in de Commissie Samen Leven

Gebruikelijke zorg en een fulltime baan

Iedere volwassene burger wordt verondersteld naast een volledige baan of opleiding een huishouden te kunnen voeren. Bij een meerpersoonshuishouden staat het hebben van een normale baan of het volgen van een opleiding het leveren van gebruikelijke zorg niet in de weg. Gebruikelijke zorg gaat vóór op andere activiteiten van personen binnen één huishouden in het kader van hun maatschappelijke participatie. Bij fulltime werk (en twee uur reistijd per dag) wordt als PGB-norm gehanteerd dat de partner op werkdagen twee uur per dag aan niet-uitstelbare taken besteedt. In de weekenden kunnen de uitstelbare taken worden verricht. Bij parttime werk van bijvoorbeeld twintig uur per week betekent dit minimaal vier uur per werkdag.

Vaak afwezig? Indien de huisgenoot van een zorgvrager vanwege zijn of haar werk fysiek niet aanwezig is, wordt hiermee bij de indicatiestelling uitsluitend rekening gehouden wanneer het om aaneengesloten perioden van ten minste zeven etmalen gaat.

De afwezigheid van de huisgenoot moet een verplichtend karakter hebben en inherent zijn aan diens werk. Denk hierbij aan off-shore werk, internationaal vrachtverkeer en werk in het buitenland. Wanneer iemand aaneengesloten perioden van tenminste zeven etmalen van huis is, is er in die periode feitelijk sprake van een eenpersoonshuishouden en kan geen gebruikelijke zorg worden geleverd.

Indicatie voor het aanleren van huishoudelijke activiteiten

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijk werk willen of kunnen verrichten' zijn geen reden voor een indicatie voor het overnemen van huishoudelijke taken. Indien hiervoor motivatie aanwezig is, kan er een indicatie worden gesteld voor zes weken hulp voor het aanleren van huishoudelijke taken en het leren organiseren van het huishouden.

Opvang en verzorging van kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Dit houdt in: het zorgen voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid (en naar draagkracht voorzien in de kosten van dit alles). Deze zorgplicht strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger) normaal gesproken geeft aan een kind, onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind. Dit is inclusief de zorg bij kortdurende ziekte. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke zorg voor de kinderen over.

Is er mantelzorg? Gebruikelijke zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon conform de leeftijd en ontwikkeling van het kind.

Eigen oplossingen gaan voor. Indien nodig dient de ouder gebruik te maken van de voor hem of haar geldende regeling voor zorgverlof. De indicatiesteller onderzoekt, in geval er mantelzorg aanwezig is, wat in redelijkheid met mantelzorg kan worden opgevangen. Is dit niet mogelijk? Dan dient de ouder gebruik te maken van (een combinatie van) crèche, opvang op school, buitenschoolse opvang, gastouder et cetera, dus de zogenaamde algemeen gebruikelijke voorliggende voorzieningen. Het verplichte gebruik van alternatieve opvangmogelijkheden voor kinderen is redelijk, onafhankelijk van de financiële omstandigheden. Opvang is niet structureel een Wmo-zorg.

Ook als er sprake is van uitval van de ouder in een éénoudergezin, of beide ouders ondervinden beperkingen in de opvang en verzorging van de kinderen, dan wordt eerst nagegaan wat de mantelzorgers opvangen en wat vrijwilligers als vervangende mantelzorg, voorliggende voorzieningen en algemeen gebruikelijke voorzieningen kunnen opvangen.

Oppas en opvang van gezonde kinderen zijn in principe geen Wmo voorziening. Daarvoor zijn andere, algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen voorhanden. Wel is er een indicatie mogelijk voor de verzorging van de kinderen conform hun leeftijd. Gebruik van kinderopvang/crèche als voorliggende voorziening voor oppas en opvang van gezonde kinderen tot vijf dagen per week is redelijk.

Betreft: Behandeling verordening en beleidsplan Wmo 2015 in de Commissie Samen Leven Pagina 5 van 5

Indien de indicatiesteller zich ervan heeft vergewist dat de voorliggende algemeen gebruikelijke voorzieningen niet aanwezig of niet toepasbaar zijn of zijn uitgeput, dan is bij uitval van de ouder in een éénoudergezin afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind een indicatie voor huishoudelijke hulp mogelijk tot 40 uur per week voor oppas en opvang van gezonde kinderen. Een dergelijke indicatie is in principe van korte duur (maximaal drie maanden), de periode waarin een eigen oplossing moet worden gevonden.

Voorkomen van crisis en ontwrichting

Zijn deze mogelijkheden reeds maximaal gebruikt of afwezig, of is er slechts kortdurend overbrugging nodig in noodgevallen? Dan kan huishoudelijke hulp worden ingezet. Structurele opvang van kinderen is geen Wmo voorziening. Niet-structurele opvang van kinderen kan alleen tijdelijk (bij ontwrichting of calamiteiten) tot een Wmo aanspraak leiden. Verzorging van de kinderen kan zonodig wel een Wmo voorziening zijn.

Bijdrage van kinderen aan het huishouden

Als de aanvrager thuiswonende kinderen heeft, dan gaat de indicatiesteller er vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

Kinderen tot 12 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.

Kinderen tussen de 13 en 18 jaar kunnen worden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden, zoals opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien. Zij worden ook in staat geacht om hun eigen kamer op orde te houden, dus rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.¹

Taken van 18-23 jarigen: van een volwassen gezonde huisgenoot wordt verwacht dat deze de huishoudelijke taken overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt. Een 18-23 jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. De huishoudelijke taken voor een éénpersoonshuishouden zijn:

- schoonhouden van sanitaire ruimte;
- schoonhouden van keuken en een kamer;
- de was doen;
- boodschappen doen;
- maaltijd verzorgen;
- afwassen en opruimen.

PGB-Norm: twee uur uitstelbare, zware huishoudelijke taken en drie uur lichte, niet uitstelbare huishoudelijke taken per week. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden.

¹ Let op: kinderen tussen de 13 en 18 jaar wiens ouders een chronische beperking hebben nemen ongezien ook vaak een deel van de verzorging op zich en kunnen dan overbelast worden. Het is belangrijk om hier alert op te zijn en in de afweging mee te nemen.

